

248752

ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีชาติกับภาวะผู้นำของบุคลากรโรงพยาบาลวังจันทน์

กชพรรณ อ่อนสุวรรณ

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

600255379

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248752

ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีชาติกับภาวะผู้นำของบุคลากรโรงพยาบาลวังจีน

กชพรรณธ อ่อนสุวรรณ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีชาติกับภาวะผู้นำของบุคลากรโรงพยาบาลวังชิ้น

กชพรรณ อ่อนสุวรรณ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

 ..... ประธานกรรมการ

 .....

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

 ..... กรรมการ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

 ..... กรรมการ

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

26 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ ซึ่งกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักการค้นคว้าแบบอิสระ และกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข จนการค้นคว้าแบบอิสระเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ที่กรุณารับเป็นประธานคณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบ แนะนำ แก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์ ที่กรุณารับเป็นคณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบ และแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ให้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เขียนในระหว่างที่ทำการศึกษา

ขอขอบพระคุณบุคลากรโรงพยาบาลวังชันสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ จังหวัดแพร่ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จักเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

กชพรรณธัช อ่อนสุวรรณ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุกับภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น
ผู้เขียน	นางสาวกชพรรณธ อ่อนสุวรรณ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

บทคัดย่อ

248752

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุของบุคลากร
โรงพยาบาลวังชิ้น ศึกษาภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุกับภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น โดยกลุ่มตัวอย่างใน
การศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรในโรงพยาบาลวังชิ้น จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ประเมินลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ และแบบประเมินวัดภาวะ
ผู้นำ ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัด Grid ของ สถาบันอบรมเรื่องภาวะผู้นำแบบ Grid มาใช้วัดภาวะ
ผู้นำของบุคลากรของโรงพยาบาลวังชิ้น ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น จากการ
คำนวณโดยใช้หลัก AHP (Analytic Hierarchy Process) ในการประเมินลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุ
ทั้ง 5 ธาตุ พบว่า บุคลากรโรงพยาบาลวังชิ้น ส่วนใหญ่มีลักษณะบุคคลเป็นธาตุไม้ ร้อยละ 80.0 และ
จากผลการประเมินภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น ทั้ง 7 รูปแบบ ตามทฤษฎีภาวะผู้นำกริด
พบว่า บุคลากรโรงพยาบาลวังชิ้น ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำรูปแบบ The 9,9 Style ร้อยละ 78.0

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุกับภาวะผู้นำของ
บุคลากรโรงพยาบาลวังชิ้น พบว่า ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังชิ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ บุคลากรโรงพยาบาลวังชิ้นที่มี
ธาตุแตกต่างกันมีรูปแบบภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

Independent Study Title Traditional Trait Theory and Leadership of Wangchin Hospital Personnel

Author Miss. Kojchapan Aonsuwan

Degree Master of Public Administration

Independent Study Advisor Associate Professor Seksin Srivatananukulkit

ABSTRACT

248752

This research was intended to study the traditional trait theory and leadership of Wangchin Hospital personnel and the relationship between the traditional trait theory and leadership of Wangchin Hospital personnel. The samples of this research were 100 Wangchin Hospital personnel. Data were collected through questionnaires that assessed 5 traditional traits due to the traditional trait theory and leadership measures assessment form which applied from Grid approach of Grid Leadership Training Institute. The study could be summarized as follows:

According to the traditional trait theory assessment in 5 traits based on Analytic Hierarchy Process (AHP), it was found that the majority of Wangchin Hospital personnel or 80.0% had wood element character. In 7 styles of Grid leadership theory, the study revealed that most Wangchin Hospital personnel or 78.0% had the 9, 9 Style leadership.

With regards to analytical relationship between the traditional trait theory and leadership of Wangchin Hospital personnel, findings indicated that 5 traditional traits theory did not relate to the style of leadership of Wangchin Hospital personnel. In other words, Wangchin Hospital personnel with different traits had no differences in leadership style.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุ	8
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	17
2.3 ทฤษฎีภาวะผู้นำกริด	36
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
2.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	47
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	48
3.1 ประชากรเป้าหมาย	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	52
4.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
4.2 ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุของบุคลากรโรงพยาบาลวังจั่น	55
4.3 ภาวะผู้นำของบุคลากรโรงพยาบาลวังจั่น	61
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุกับภาวะผู้นำของบุคลากรโรงพยาบาลวังจั่น	75
4.5 การทดสอบสมมติฐาน	84
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
5.1 สรุปผลการศึกษา	85
5.2 อภิปรายผล	87
5.3 ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	92
ประวัติผู้เขียน	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
3.1	ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ จำแนกตามข้อคำถามทั้ง 20 ข้อ	49
3.2	รูปแบบภาวะผู้นำ จำแนกตามข้อคำถามทั้ง 42 ข้อ	50
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	53
4.2	การประเมินลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์	55
4.3	สรุปจำนวน และร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามตามลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุ ของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์	60
4.4	การประเมินภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์	61
4.5	สรุปจำนวน และร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกภาวะผู้นำตามทฤษฎีของกริด ทั้ง 7 รูปแบบ	74
4.6	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับลักษณะบุคคลตามทฤษฎี ธาตุทั้ง 5 ธาตุ	75
4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับลักษณะบุคคลตามทฤษฎี ธาตุทั้ง 5 ธาตุ	76
4.8	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับกลุ่มงานของผู้ตอบแบบสอบถามกับลักษณะบุคคล ตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ	77
4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามกับ ลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ	78
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบภาวะผู้นำของ บุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์ทั้ง 7 รูปแบบ	79
4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบภาวะผู้นำของ บุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์ทั้ง 7 รูปแบบ	80
4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับกลุ่มงานของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบภาวะผู้นำ ของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทน์ทั้ง 7 รูปแบบ	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทร์ 7 รูปแบบ	82
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคลตามทฤษฎีธาตุทั้ง 5 ธาตุ ของผู้ตอบแบบสอบถามกับรูปแบบภาวะผู้นำของบุคลากร โรงพยาบาลวังจันทร์ 7 รูปแบบ	83

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
2.1	วัฏจักรของธาตุทั้ง 5	16
2.2	บทบาทของการบริหารและภาวะผู้นำ	24
2.3	รูปแบบการพัฒนาการตัดสินใจแก้ปัญหา	32
2.4	สัมพันธภาพระหว่างบุคคล	37
2.5	ทฤษฎี 3R	37
2.6	ตำแหน่งของภาวะผู้นำตามทฤษฎีภาวะผู้นำกริด (The Leadership Grid)	38
2.7	ลักษณะผู้นำแบบ PAT	41
2.8	ลักษณะภาวะผู้นำแบบ OPP	42